

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “25” 06 degi sonli buyruqi bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

60320200– Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar
bakalavriat ta’lim yo‘nalishining
MALAKA TALABI

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standartlari. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standartlari. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doirulari (rankasi), Rasmiy standartlar va kadrlar buyurtmachilari tashkilotiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me’yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

Toshkent-2024

O‘ZR OTEIV
Buyruq № 218
2024 yil “25” 06

ISHLAB CHIQLILGAN VA KIRITILGAN:

- O‘zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil “25” 06 dagi 218- sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Asosiy qoidalar”, “Oliy ta’limning davlat ta’lim standarti. Oliy ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori”, O‘zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachilarii taklifiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me‘yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

| T/r | | bet |
|-----------|--|-----------|
| 1. | Umumiy tavsifi..... | 4 |
| 1.1. | Qo‘llanish sohasi | 4 |
| 1.1.1. | Malaka talabining qo‘llanilishi..... | 4 |
| 1.1.2. | Malaka talablarning asosiy foydalanuvchilari..... | 4 |
| 1.2. | Kasbiy faoliyatlarning tavsifi | 4 |
| 1.2.1. | Kasbiy faoliyatlarning sohalari..... | 4 |
| 1.2.2. | Kasbiy faoliyatlarning obyektlari | 4 |
| 1.2.3. | Kasbiy faoliyatlarning turlari | 5 |
| 1.2.4. | Kasbiy vazifalar | 5 |
| 2. | Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar..... | 7 |
| 3. | Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar | 8 |
| 4. | Fanlar katalogining tuzilishi | 8 |
| | Bibliografik ma’lumotlar | 10 |
| | Kelishuv varag‘i | 11 |

1. Umumiy tavsifi

60320200 – Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi, kechki va sirtqi ta’lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta’lim shakllari bo‘yicha o‘qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta’limda bakalavriat dasturining me‘yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo‘llanish sohasi

1.1.1. Malaka talabining qo‘llanilishi.

Malaka talabi 60320200 – Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta’lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

mazkur ta’lim yo‘nalish bo‘yicha malaka talablari, o‘quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o‘quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas’ul hamda o‘z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta’lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o‘quv bo‘limi boshlig‘i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o‘qituvchilari;

ta’lim yo‘nalishining o‘quv rejasi va fan dasturlarini o‘zlashtiruvchi oliy ta’lim tashkilotining talabalari;

bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta’limni boshqarish bo‘yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta’lim muassasalarini moliyalashtirishni ta’minlovchi organlar;

oliy ta’lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta’lim tashkilotlariga o‘qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarning tavsifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari:

60320200 – Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar bakalavriat ta’lim yo‘nalishi – fan, ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish sohasidagi yo‘nalish bo‘lib, O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari, ommaviy axborot vositalari, axborot agentliklari, davlat boshqaruvi organlari, davlat va nodavlat organlari axborot xizmatlari, PR va reklama agentliklari, internet tarmog‘i, jamiyatda tezkor axborot almashinuv va ishonchli axborot bilan ta’minlash kabi kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari va markazlarida hamda oliy ta’lim muassasalarida axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar faoliyati;

davlat va nodavlat tashkilot, korxonalar va muassasalar, kompaniyalar (firmalar), ishlab chiqarish birlashmalarining jamoatchilik bilan aloqalar va axborot xizmati faoliyati;

ommaviy axborot vositalari, davlat boshqaruvi organlari, davlat va nodavlat organlari axborot xizmatlarida jurnalistik faoliyat;

O‘zMTRK tarkibiga kiruvchi teleradiokanallarda jurnalistik hamda axborot xizmati faoliyati;

Milliy media birlashmasi tasarrufidagi teleradio kanallarida jurnalistik hamda axborot xizmati faoliyati;

axborot va reklama agentliklari faoliyatini tashkil etish va boshqarish;
internet tarmoqlari, saytlar, ijtimoiy tarmoqlar faoliyatini tashkil etish va boshqarish;

davlat boshqaruvi organlari, vazirliklar, korxonalar va idoralar matbuot markazlarining faoliyati;

jamoatchilik bilan aloqalar (PR) va axborot xizmatlari faoliyatini tashkil etish va boshqarish;

nashriyot-matbaa konsern va bosmaxonalar faoliyatini tashkil etish va boshqarish.

davlat boshqaruvi organlari, vazirliklar, korxonalar va idoralar matbuot markazlarining faoliyati;

jamiyatda tezkor axborot almashinuv va ishonchli axborot bilan ta’minlash faoliyati.

nodavlat-notijorat tashkilotlari va fuqarolik jamiyatining boshqarish institutlari, xususiy kompaniyalarda jamoatchilik bilan aloqalar va axborot xizmati faoliyati;

biznes strukturalarning jamoatchilik bilan aloqalar (PR) va axborot xizmatlari faoliyati;

Xalqaro tashkilotlarning media va kommunikatsiya sohasiga xizmat ko’rsatish jarayonlari.

60320200 – Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar bo’yicha bakalavriat bitiruvchilari fan sohasidagi bakalavriat ta’lim yo’nalishini tamomlagandan so’ng, qayta tayyorlov asosida umumiy o’rta, o’rta maxsus, kasb-hunar ta’limi tizimida sohaga oid fanlarini o’qitish bo’yicha pedagogik faoliyat bilan shug’ullanish huquqiga ega bo’ladi.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarning turlari:

- *Ilmiy-tadqiqot;*
- *tashkiliy-boshqaruv;*
- *Loyihaviy-konstruktorlik;*
- *axborot-tahliliy faoliyat.*

1.2.4. Kasbiy vazifalar.

60320200 – Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar ta’lim yo’nalishi bo’yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo’lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatda:

milliy va xorijiy OAV faoliyatini tadqiq qilish, ular faoliyatidagi yutuq va kamchiliklarni jahon jurnalistikasi sifat va standart mezonlariga qiyoslagan holda

milliy jurnalistika va OAV faoliyati uchun samarali bo’lgan jihatlarni ko’rsatib bera olish;

internet tarmog’ida eng yangi ilmiy, jurnalistik ijodga oid yutuqlar haqidagi informatsiyani maqsadga yo’nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy-tadqiqot va ishlab chiqarish jamoasi tarkibida (tayyorlanganlik profiliga mos ravishda) kasbiy faoliyat masalalarini yechish;

ilmiy-tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, jurnalistik, publitsistik va filologik adabiyotlar ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;

ma’lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo’yicha ilmiy ma’lumotlarni tizimli tahlil qilish;

o’tkazilayotgan ilmiy-tadqiqot loyihalari mavzusi bo’yicha modellar, metodlar, tahliliy ob’jekt va predmetni o’rganish, mavzu muammosini tadqiq qilish va ilmiy yechimlarini ishlab chiqish;

ilmiy nazariy qarashlari va OAV amaliy faoliyati bo’yicha eksperimental tadqiqotlarni o’tkazish va ularning natijalariga ishlov berish;

ilmiy hisobotlar va tushuntirish xatlarini ishlab chiqish;

o’tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo’yicha ilmiy hisobotlar, loyihalashtirish ishlarini tayyorlash, mustaqil ishlar va bibliografiyalar tuzish;

ilmiy-amaliy anjumanlarda ishtirok etish va ilmiy jurnallarga maqolalar tayyorlash;

tadqiqot natijalari va ishlanmalarini tatbiq etish;

ma’lumotlarni jamlash, qayta tayyorlash, mavzu bo’yicha ilmiy ma’lumotlarni tizimli tahlil qilish.

oliy ta’lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta’lim muassasalarida mutaxassisligi buyicha pedagogik va o’quv-uslubiy faoliyat yuritish;

o’quv jarayonini va ilmiy faoliyatni tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o’qitishning texnik vositalaridan foydalanib o’quv mashg’ulotlarini o’tkazish;

elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o’quv- metodik majmualarni mukammal o’zlashtirish;

pedagogik va ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib boorish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatda:

OAV faoliyatini yo’lga qo’yish, uning huquqiy asoslari, tashkiliy tuzilmalari hamda qonun asosida amalga oshiriladigan faoliyatini yo’lga qo’yish;

ishlab chiqarish faoliyati sifatini boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq qilish;

ishlab chiqarish jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo’lgan xodimlar ijodiy jamoasi, faoliyat vositalari va resurslarini rejalashtirish;

axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ulardan foydalanish bilan bog’liq bo’lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash metodlari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

axborot texnologiyalaridan foydalangan holda ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash mexanizmlarini ishlab chiqish;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;

jamoada ijtimoiy va ma’naviy-ma’rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;
fikrlar har xil bo’lgan sharoitda to’g’ri va sog’lom qaror qabul qilish;
bajarayotgan faoliyati bo’yicha ish rejasini tuzish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishning natijalarini baholash.

Loyihaviy-konstruktorlik faoliyatda:

yangi media biznes-loyihalarni shakllantirish va amalga oshirish;
media biznesni tashkil etish, biznes-rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish;
loyihaviy va dasturiy hujjatlarni ishlab chiqish;
amaliyotda axborot kommunikatsiya texnologiyalarning xalqaro va kasbiy standartlarini, zamonaviy uslublarini, instrumental va hisoblash vositalarini tayyorgarlik ixtisosligiga mos ravishda qo’llash.

Axborot-tahliliy faoliyatda:

ilmiy va amaliy faoliyatda jurnalistik ijod mahorati va ko’nikmalarini rivojlantirib borish va ulardan foydalanish;

milliy va xalqaro kasbiy etika kodeksiga rioya qilish;

ishlab chiqarish jarayonlarini amalga oshirish uchun zarur bo’lgan resurslarni rejalashtirish;

ishlab chiqarish faoliyati sifatini ta’min etuvchi boshqarish jarayonlarini ishlab chiqish va tatbiq qilish;

ishlab chiqarish jarayonlarida atrof-muhit muhofazasi, yong’in, texnika va mehnat xavfsizligini ta’minlash;

yo’nalishiga mos mavzulardagi loyihalar, manbalar, adabiyotlar, elektron video va audio maxsulotlarni ekspertiza qilish;

ixtisoslikka mos sohalar bo’yicha konsalting xizmatlarini ko’rsatish;

soha bo’yicha tegishli servis xizmati ko’rsata olishi, jurnalistika sohasida maslahatchilik, tarjimonlik, axborot to’play olish yo’llari, uslublarini qo’llay olishi va tashkiliy ishlarni bajara olish;

yo’nalishiga mos mavzulardagi loyihalar, manbalar, adabiyotlar, elektron video va audio mahsulotlarni ekspertiza qilish;

ixtisoslikka mos sohalar bo’yicha konsalting xizmatlarini ko’rsatish.

2. Kasbiy kompetensiyalarga qo’yiladigan talablar

davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo’yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo’lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo’llay bilishi, axborotlarni yig’ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo’lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o’z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

sog’lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to’g’risida tassavvurga ega bo’lish.

3. Amaliyotlarga qo’yiladigan talablar.

Malakaviy amaliyot – umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy ishlab chiqarish jarayonlari bilan uyg’unlashtirish, tegishli amaliy ko’nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratildi.

Ta’lim yo’nalishi bo’yicha quyidagi amaliyotlar o’tkaziladi:

1. O’quv-tanishuv amaliyoti;
2. Ishlab chiqarish amaliyoti;
3. Bitiruv oldi amaliyoti.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

| T.r. | Fanning malakaviy kodi | O’quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari | Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda | Kredit miqdori | Semestri |
|-------|------------------------|--|-------------------------------------|----------------|----------|
| 1.00 | | Majburiy fanlar | 4320 | 144 | |
| 1.01. | OEYT1104 | O’zbekistonning eng yangi tarixi | 120 | 4 | 1 |
| 1.02. | OZRT1104 | O’zbek (rus) tili | 120 | 4 | 1 |
| 1.03. | JOKA1104 | Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiya asoslari | 120 | 4 | 1 |
| 1.04. | PRRT1104 | PR va reklama tarixi | 120 | 4 | 1 |
| 1.05. | MATK1128 | Mediada axborot texnologiyalari va kompyuter grafikasi | 240 | 8 | 1,2 |
| 1.06 | JARN1110 | Jamoatchilik bilan aloqalar va reklama nazariyasi | 300 | 10 | 1,2 |
| 1.07. | AXFT1204 | Axborot xizmati faoliyatini tashkil etish | 120 | 4 | 2 |
| 1.08. | FALS1204 | Falsafa | 120 | 4 | 2 |
| 1.09. | MTVU1104 | Media tili va uslubi | 120 | 4 | 2 |
| 1.10. | PRMK1304 | PR matnlar kopiraytingi | 120 | 4 | 3 |
| 1.11. | MVFC1304 | Mediasavodxonlik va fakt checking | 120 | 4 | 3 |
| 1.12. | IMVB1310 | Imagemaking va Brending | 240 | 8 | 3,4 |
| 1.13. | OVJA1310 | O’zbek va jahon adabiyoti | 300 | 10 | 3,4 |
| 1.14. | DINS1404 | Dinshunoslik | 120 | 4 | 4 |
| 1.15. | NOTS1504 | Notiqlik san’ati | 120 | 4 | 5 |
| 1.16. | TAPR1504 | Tarmoqli PR | 120 | 4 | 5 |
| 1.17. | TAHM1510 | Tahrir mahorati | 300 | 10 | 5,6 |
| 1.18. | MULJ1604 | Multimediaviy jurnalistika | 120 | 4 | 6 |
| 1.19. | MHME1605 | Media huquqi. Media etikasi. | 120 | 4 | 6 |
| 1.20. | DATJ1704 | Data jurnalistika | 120 | 4 | 7 |
| 1.21. | MPMS1704 | Media psixologiyasi. Media sotsiologiyasi | 120 | 4 | 7 |
| 1.22. | MEVM1704 | Mediamarketing va mediamenejment | 120 | 4 | 7 |

| | | | | | |
|-------|----------|---|---|-----|-------------|
| 1.23. | CHET1130 | Chet tili (sohaga yo‘naltirilgan chet tili) | 900 | 30 | 1,2,3,4,5,6 |
| 2. | | Tanlov fanlari | 1800 | 60 | 3,4,5,6,7,8 |
| | | Kvalifikatsiya | Jamoatchilik bilan aloqalar mutaxassisi, PR menejer | | |
| | | JAMI | 6120 | 204 | |
| | | Malakaviy amaliyot | 900 | 30 | 2,4,6,8 |
| | | Bitiruv malakaviy ishi | 180 | 6 | 8 |
| | | JAMI | 1080 | 36 | |
| | | Hammasi | 7200 | 240 | |

**OTM o‘quv jarayonlarini tashkil etish hususiyatidan kelib chiqib, semestrlar uchun belgilangan umumiy kredit miqdorini muvofiqlashtirilgan holda fanlar o‘tiladigan semestrlarni o‘zgartirish mumkin.*

Bibliografik ma’lumotlar

UDK: 002:651.1/7.
OKS 01.040.01

Guruh T 55

Tayanch so‘zlar:

Marketing, axborot – kommunikatsion boshqaruv, analiz, anketa, argument, afisha, banal, brifing, bingo-karta, bloggerlik, blis-intervyu, videorolik, videopleyer, geosiyosat, OAV globallashuvi, grafomaniya, dalillash, dezoriyentasiya, demagogiya, demoskopiya, bestseller, hududiy matbuot, bulvar jurnalizmi, virtual dunyo, ommaviy kommunikatsiya, onlayn jurnalistika, pablik rileyshnz, axborot globallashuvi, dezinformasiya, jadidlar matbuoti, janr, radio jingl, jurnalist surishtiruvi, jurnalistikada deontologiya, jurnalistikada avtoritarizm, jurnalistik jingoizm, imijmeyker, interaktiv jurnalistika, intervyu-dialog, kompozisiya, kommunikatsiya modellari, kompromiss, konvergensiya, konsensus, kontent-tahlil, kreativ, marketing kommunikatsiyasi, mass-media, media-biznes, mediata’lim, matbuot konferensiyasi, media–matn, montaj, personal jurnalistika, plyuralizm, postindustrial jamiyat, psixologik urush, Reyter, reklama texnologiyalari, press-reliz, press-kit, reportaj, spichrayter, stringer jurnalistika, tijoriylashuv, faktologik janrlar, frilans, xronika, sharhlovchilik, epitajli intervyu, ekojurnalistika.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari hamda kadrlar iste'molchilari

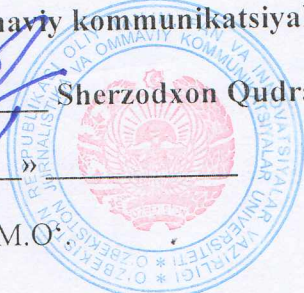
ISHLAB CHIQILGAN:

O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti

Rektor  Sherzodxon Qudratxo'ja

2024-yil « »

M.O':



KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlar markazi

Direktor  M. Boltabayev

2024-yil « »

M.O':



O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot va
ommaviy kommunikatsiyalar agentligi

Direktor  A. Xodjayev

2024-yil « »

M.O':



O'zbekiston Milliy universiteti

Rektor  I. Madjidov

2024-yil « »

M.O':



O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Rektor  To'xtasinov

2024-yil « »

M.O':

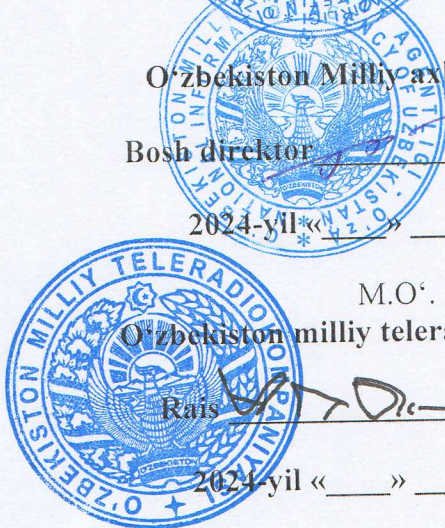


O'zbekiston Milliy axborot agentligi

Bosh direktor  A. Ko'chimov

2024-yil « »

M.O':



O'zbekiston Jurnalistlar ijodiy uyushmasi

Rais v.b.  A. Sadimov

2024-yil « »

M.O':



O'zbekiston milliy teleradiokompaniyasi

Rais  A. Jo'raboyev

2024-yil « »

M.O':



O'zbekiston milliy media birlashmasi

Bosh direktori  A. Abutalipov

2024-yil « »

M.O':

